

Nr 262.

Godkänd av första kammaren den 3 juni 1922.

Godkänd av andra kammaren den 3 juni 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa framställningar i Kungl. Maj:ts proposition angående lönefrågor vid armén och marinen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 104.)

Till Konungen.

Uti en till riksdagen avlåten, den 13 april 1922 dagtecknad proposition (nr 248) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, gjort vissa framställningar rörande särskilda lönefrågor vid armén och marinen.

Riksdagen behandlar i denna skrivelse de av nämnda frågor, som beröra löneregleringen för samma personal, och anmäler riksdagen i särskild skrivelse nr 237 sina beslut i fråga om de med löneregleringen sammanhängande i samma proposition föreslagna beräkningarna av vissa anslag under fjärde huvudtiteln.

I avseende å de allmänna löneregleringsfrågorna har Eders Kungl. Maj:t i berörda proposition föreslagit riksdagen att

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till kungörelse om ändrad lydelse av 25 § i avlöningsreglementet den 29 juni

1921 (nr 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen;

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till kungörelse angående förlängd giltighetstid av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen m. m.;

dels bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att utfärda föreskrift därom, att de av departementschefen i statsrådsprotokollet under rubriken »Arvoden enligt 32 § 1 och 2 mom. i officersavlöningsreglementet» förordade ändringar i vissa stater skola, i den mån lönenämnden därom gjort framställning, vinna tillämpning redan från och med den 1 juli 1922;

dels medgiva, att de av nyssnämnda bemyndigande föranledda kostnader må bestridas av vederbörliga avlöningsanslag;

dels medgiva, att till ordinarie beställningshavare vid försvarsväsendet icke hänförlig arvodestagare, som före ingången av år 1922 erhållit förordnande å befattning såsom lärare vid någon av arméns eller marinens fasta undervisningsanstalter, må, i den mån arvodet enligt den föreslagna löneregleringen kommer att utgå med lägre belopp än det, varmed arvodet utgått för första halvåret 1922, bibehållas vid sistnämnda arvodesbelopp, så länge förordnandet ännu är gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av vederbörliga avlöningsanslag;

dels medgiva, att utrednings- och remtygspersedlar samt vapen, i den utsträckning som av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkts, må kostnadsfritt tillhandahållas officerare med vederlikar, vilka efter den 1 juli 1922 vid armén vinna anställning på aktiv stat eller såsom surnumerära fänrikar eller underlöjtnanter, ävensom att skidor jämte stavar må, där sådant av tjänstens behov påkallas, kostnadsfritt tillhandahållas arméns övriga officerare med vederlikar;

dels medgiva, att till de officerare, underofficerare och civilmilitära beställningshavare i arméns reserver, vilka med rätt till fyllnadspension avgått från beställning på stat, må tillsvidare under tjänstgöring utgå avlöning till belopp motsvarande skillnaden mellan å ena sidan den lön, vederbörande omedelbart före avgången från aktiv tjänst enligt avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen ägde uppbara, respektive skulle ägt uppbara, om nämnda reglemente vid tiden för avgången varit gällande, och å andra sidan den sammanlagda pensionsförmån, han vid tjänstgöringstillfället är berättigad att åtnjuta;

dels ock medgiva, att underbefäl av manskapet i reserv må under

tjänstgöring åtnjuta, förutom underhåll in natura och avlöning enligt bestämmelserna i värnpliktslagen, jämväl dagavlöning till belopp av 1 krona 20 öre för furir, 90 öre för korpral (konstapel) och 60 öre för vice korpral (vice konstapel).

Härjämte hava i olika inom riksdagen väckta motioner gjorts vissa framställningar i förevarande ämne. Sålunda har i två motioner (I: 164 och II: 304) hemställts, att riksdagen ville antaga det i Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 248 å sid. 137 föreslagna mom. 2 till § 25 i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare och medgiva, att denna nya bestämmelse i vad rör kustartilleriet må få tillämpas redan från och med den 1 januari innevarande år.

I en annan motion (II: 303) har föreslagits, att riksdagen måtte besluta, att ett arvode, motsvarande avlöningen i lönegrad U. O. 4, måtte utgå till musikdirektören vid flottans station i Karlskrona, räknat från den 1 januari 1922.

Slutligen har i en motion (II: 308) föreslagits, att riksdagen måtte besluta, att ett arvode, motsvarande avlöningen i lönegrad U. O. 4, måtte utgå till musikdirektören vid flottans station i Stockholm, räknat från den 1 januari 1922.

Vad till en början beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag om fortsatt provisorisk giltighet av den vid 1921 års riksdag beslutade löneregleringen för officerare, underofficerare m. fl. under första halvåret 1923 har riksdagen ansett sig böra bifalla detsamma med den av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta jämkningen.

I avvaktan på försvarsrevisionens utredning rörande musikpersonalens ställning har riksdagen ej ansett sig kunna i annan mån bifalla de i motionerna nr 303 och 308 i andra kammaren gjorda yrkandena på beredande av arvoden, motsvarande avlöningen för underofficer i 4:e lönegraden, för musikdirektörerna vid flottans stationer, än att riksdagen förklarar sig för sin del icke hava något att erinra mot att dessa musikdirektörer beredas arvoden, motsvarande vad de skulle hava erhållit, därest avlöning till dem utgått enligt löneklassen närmast lägre än den, vari de skulle hava uppburit lön såsom ordinarie beställningshavare i 4:e lönegraden.

Med hänsyn till maskinistbiträdenas arbete och ställning synes det riksdagen som om benämningen »maskinistbiträden» bör i stater och arvodesförteckningar utbytas mot den tidigare benämningen »eldare».

Vad beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag till arvodenas reglerande i övrigt har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran, än att det vid den summariska granskning, riksdagen på grund av den sena tid-

punkten för propositionens framläggande kunnat underkasta densamma, synts riksdagen försiktigast att i fråga om arvoden för apotekaren och biträdande apotekaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm begränsa arvodet till 7,500 kronor för den förre och 4,800 kronor för den senare samt likaledes begränsa arvodet till redogöraren vid remonteringsstyrelsen till 2,610 kronor. Då riksdagen alltså i huvudsak lämnar Eders Kungl. Maj:ts förslag utan erinran, vill riksdagen dock uttala, att de av Eders Kungl. Maj:t i förevarande proposition föreslagna arvoden i varje fall icke få betraktas såsom definitiva i den mening, att de kunna i någon mån verka prejudicerande vid framtida lönereglring.

I samband med frågan om de å arvodesförteckningarna upptagna arvoden av olika slag har riksdagen velat framhålla önskvärdheten av att en uppdelning av dem sker i å ena sidan sådana, som föreläggas riksdagen för godkännande, till vilken grupp bland andra samtliga till personal på stat utgående arvoden böra hänföras, och å andra sådana arvoden, rörande vilka endast Eders Kungl. Maj:ts beslut delgivas riksdagen för kännedom.

Vad därefter angår Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande särskild ersättning i vissa fall vid tjänstgöring å egen förläggningsort har riksdagen ansett sig böra bifalla detsamma. Med anledning av de yrkanden, som framstälts i motionerna nr 164 i första kammaren och 304 i andra kammaren, har riksdagen i fråga om stadgandet om sådan ersättning enligt 25 § i officersavlöningsreglementet ansett det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att denna bestämmelse, såvitt angår kustartilleriet, tillämpas från och med den 1 januari innevarande år, i stället för den 1 juli, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits. Någon förändring i de av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet beräknade beloppen, 100,000 kronor för innevarande år och 50,000 kronor för första halvåret 1923, läser icke erfordras, då anslagen givits natur av förslagsanslag.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit rörande vissa lönefrågor för armén och marinen, har icke givit riksdagen anledning till erinran. I detta sammanhang anser sig emellertid riksdagen böra till behandling upptaga en inom riksdagen väckt fråga om viss ändring i det fast anställda manskapets avlöning.

Vid den lönereglring, som vid nästlidet års riksdag företogs för manskapet vid såväl armén som marinen, bestämdes grundavlöningen till 960 kronor, å vilket belopp emellertid något dyrtidstillägg icke skulle utgå. Denna avlöning var beräknad bl. a. med hänsyn till förmåner, som vid samma tid tillkommo lantarbetare. På grund av den numera inträffade sänkningen i dessa senares löneförmåner, vilka enligt uppgift från social-

styrelsen sjunkit med i medeltal nära 300 kronor under tiden från slutet av år 1920 och till motsvarande tid år 1921, synes det riksdagen vara rimligt, att en sänkning jämväl vidtages i avlöningen till det manskap, som efter den 1 juli 1922 tager anställning eller rekapitulerar ävensom skeppsgossar, som efter nämnda tidpunkt karlskrivas. Riksdagen har på grund härav beslutat, att avlöningen enligt löneplanen för manskapet skall genomgående sänkas med 210 kronor, varigenom grundlönen för manskap skulle komma att utgöra 750 kronor. Då å detta belopp allt fortfarande något dyrtidstillägg ej skulle utgå, erfordras tillika en ändring av dyrtidstilläggsbestämmelserna för manskapet. Jämväl en jämkning i den nu utgående anställningspenningen har i samband härmed ansetts böra ske från 60 till 50 kronor.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

I. *beträffande ändringar i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare m. fl.:*

dels godkänt det vid statsrådsprotokollet den 13 april 1922 fogade förslag till kungörelse om ändrad lydelse av 25 § i avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen;

dels medgivit, att nämnda bestämmelser, i vad rör kustartilleriet, må tillämpas från och med den 1 januari 1922;

II. *beträffande giltighetstiden för avlöningsreglementet för officerare, underofficerare m. fl.:*

godkänt det vid statsrådsprotokollet den 13 april 1922 fogade förslag till kungörelse angående förlängd giltighetstid av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen m. m.;

III. *beträffande avlöningsreglementet för fast anställt manskap vid armén och marinen:*

dels beslutat, att de i 2 § av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 389) för fast anställt manskap vid armén och marinen intagna löneplanerna skola för manskap, som efter den 1 juli 1922 tager anställning eller rekapitulerar, ävensom för den, som efter nämnda tidpunkt karlskrives från skeppsgosse kåren, erhålla följande lydelse:

Löneplan för manskap vid armén (Ma).

Löne-grad.	Beställningshavare.	Begy-n-nelselön.	Lön efter en tjänstetid av						
			12 må-nader.	24 må-nader.	36 må-nader.	48 må-nader.	60 må-nader.	72 må-nader.	84 må-nader.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
5	Furir av 1. klassen	1,314	1,314	1,314	1,494	1,614	1,734	1,854	1,950
4	» » 2. »	1,242	1,242	1,242	1,422	1,542	1,662	1,782	1,878
3	Korpral	1,002	1,002	1,122	1,302	1,422	1,542	—	—
2	Vice korpral	834	894	1,014	1,194	1,314	—	—	—
1	Menig	750	810	930	1,110	1,230	—	—	—

Löneplan för manskap vid marinen (Mm).

Löne-grad.	Beställningshavare.	* Begy-n-nelselön.	Lön efter en tjänstetid av							
			12 må-nader.	24 må-nader.	36 må-nader.	48 må-nader.	60 må-nader.	72 må-nader.	84 må-nader.	96 må-nader.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
2	Korpral	1,290	1,290	1,290	1,470	1,566	1,662	1,758	1,854	1,950
1	Menig	750	870	990	1,170	1,266	1,362	1,458	1,554	1,650

dels beslutat, att den i 7 § av samma reglemente omfördälda anställningspenning skall för ovan angiven personal utgå med 50 kronor;

dels bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att efter vidtagande av de ändringar i reglementet, som påkallas av riksdagens nyssnämnda två beslut, utfärda kungörelser om ändrad lydelse av vissa delar i reglementet;

dels ock, med bemyndigande för Eders Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga ändringar i kungörelsen den 12 september 1921 (nr 531) angående dyrtidstillägg åt fast anställt manskap vid armén och marinen m. fl., beslutat, att till ifrågavarande i 2 mom. 1 av samma kungörelse angiven personal skall utgå dyrtidstillägg å den del av avlöningen, som överstiger 62 kronor 50 öre för månad;

IV. *beträffande vissa arvoden:*

dels bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att utfärda föreskrift därom, att de av departementschefen under rubriken »Arvoden enligt 32 § 1 och 2 mom. i officersavlöningsreglementet» förordade ändringar i vissa stater skola, i den mån lönenämnden därom gjort framställning, vinna tillämpning redan från och med den 1 juli 1922;

dels medgivit, att de av nyssnämnda bemyndigande föranledda kostnader må bestridas av vederbörliga avlöningsanslag;

dels medgivit, att till musikdirektörerna vid flottans stationer må utgå arvoden, motsvarande vad de skulle hava uppburit, därest avlöning till dem utgått enligt löneklassen närmast lägre än den, vari de skulle hava uppburit lön såsom ordinarie beställningshavare i 4:e lönegraden för underofficerare;

dels med ändring av Eders Kungl. Maj:ts förslag beslutat, att följande arvoden skola utgå till nedan angiven personal:

apotekaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm för år.....	kr. 7,500: —
biträdande apotekaren därstädes för år	» 4,800: —
redogöraren vid remonteringsstyrelsen för år	» 2,610: —

dels medgivit, att till ordinarie beställningshavare vid försvarsväsendet icke hänförlig arvodestagare, som före ingången av år 1922 erhållit förordnande å befattning såsom lärare vid någon av arméns eller marinens fasta undervisningsanstalter, må, i den mån arvodet enligt den beslutade löneregleringen kommer att utgå med lägre belopp än det, varmed arvodet utgått för första halvåret 1922, bibehållas vid sistnämnda arvodesbelopp, så länge förordnandet ännu är gällande;

dels ock medgivit, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av vederbörliga avlöningsanslag;

V. *beträffande lönefrågorna i övrigt:*

dels medgivit, att utrednings- och remtygspersedlar samt vapen, i den utsträckning som departementschefen tillstyrkt, må kostnadsfritt tillhandahållas officerare med vederlikar, vilka efter den 1 juli 1922 vid armén vinna anställning på aktiv stat eller såsom surnumerära fänrikar eller underlöjtnanter, ävensom att skidor jämte stavar må, där sådant av tjänstens behov påkallas, kostnadsfritt tillhandahållas arméns övriga officerare med vederlikar;

dels medgivit, att till de officerare, underofficerare och civilmilitära beställningshavare i arméns reserver, vilka med rätt till fyllnadspension avgått från beställning på stat, må tillsvidare under tjänstgöring utgå avlöning till belopp motsvarande skillnaden mellan å ena sidan den lön, vederbörande omedelbart före avgången från aktiv tjänst enligt avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen ägde uppbära, respektive skulle ägt uppbära, om nämnda reglemente vid tiden för avgången varit gällande, och å andra sidan den samman-

lagda pensionsförmån, han vid tjänstgöringstillfället är berättigad att åtnjuta;

dels ock medgivit, att underbefäl av manskapet i reserv må under tjänstgöring åtnjuta, förutom underhåll in natura och avlöning enligt bestämmelserna i värnpliktslagen, jämväl dagavlöning till belopp av 1 krona 20 öre för furir, 90 öre för korpral (konstapel) och 60 öre för vice korpral (vice konstapel).

Stockholm den 3 juni 1922.

Med undersåtlig vördnad.
